

Plan för elevhälsan inom förskoleundervisningen i Pargas stad

Inledning	3
1 Behovet och tillgängligheten av elevhälsotjänster	3
1.1 Behovet av elevhälsotjänster	3
1.2 Tillgängliga elevhälsotjänster	4
2 Förskolegemenskapens åtgärder för att främja den gemensamma elevhälsan	5
2.1 Gemensam elevhälsa	5
2.2 Ledning, sammansättning och verksamhetssätt för förskolornas gemensamma elevhälsogrupp	6
3 Åtgärder för att tillhandahålla de stödinsatser som behövs inom individuell elevhälsa	6
3.1 Hur barnet hänvisas till elevhälsotjänsterna	7
3.2 Sektorövergripande expertgrupp	7
3.3 Dokumentering av den individuella elevhälsan	8
3.4 Barnets specialdiet och medicinering	8
4 Samarbetet med barnen, vårdnadshavare, personal och andra aktörer	8
5 Planer för hur barnen skyddas mot våld, mobbning och trakasserier	9
5.1 Mobbningsförebyggande plan	9
5.2 Krisplan	9

Inledning

Elevhälsa innebär att främja och upprätthålla barnets lärande, goda psykiska och fysiska hälsa, sociala välbefinnande samt verksamhet som ökar förutsättningarna för dessa i förskolan. Barnet har rätt att avgiftsfritt få den elevhälsa som behövs för att barnet ska kunna delta i förskoleundervisningen. Barnets bästa beaktas inom elevhälsoarbetet.

Elevhälsan ska genomföras som systematiskt samarbete mellan undervisningsväsendet och välfärdsområdet och barnen och deras vårdnadshavare samt vid behov andra samarbetspartner. Elevhälsan utgörs av såväl gemensamt som individuellt elevhälsoarbete. Den gemensamma elevhälsan främjar välbefinnandet i förskolegruppen, arbetar för en lärmiljö som är sund, trygg och tillgänglig, ordnar gemensam verksamhet och värnar om ett gynnsamt arbete mellan hem och förskola. Inom den individuella elevhälsan följer man upp och främjar barnets helhetsmässiga hälsa, välbefinnande, delaktighet och lärande samt förebygger problem och erbjuder tidigt stöd.

Utbildningsanordnaren följer upp hur förskolorna följer elevhälsoplanen genom den mångprofessionella styrgruppen för elevhälsan, MONA-gruppen (jämför finska moniammatillinen ryhmä). MONA-gruppen består av representanter för fostran och utbildning, sektorn för livskraft, välfärdsområdet samt sakkunniga från andra myndigheter. MONA-gruppen fungerar som en sektorövergripande styrgrupp som ansvarar för planeringen, utvecklingen, styrningen och utvärderingen av utbildningsanordnarens elevhälsa.

Utbildningsanordnarens elevhälsoplan fogas till kommunens välfärdsplan för barn och unga, som godkänns av stadsfullmäktige. Elevhälsoplanen uppdateras en gång per fullmäktigeperiod.

I denna plan används begreppen barn, förskoleundervisning, förskola och förskoleenhet.

1 Behovet och tillgängligheten av elevhälsotjänster

1.1 Behovet av elevhälsotjänster

I Pargas kommunområde ordnas förskoleundervisning i daghemmen samt i Kirjala skola och Nilsbyn koulu. I Korpo, Houtskär och Iniö kommunområden ordnas förskoleundervisningen i daghemmet. I Nagu kommunområde och på Utö ordnas förskoleundervisningen i skolan. Det geografiskt splittrade området, de långa avstånden och antalet daghem behöver tas i beaktande vid resurseringen av elevhälsotjänster.

Eftersom förskoleenheterna är små specificeras inte antalet barn som omfattas av intensifierat och särskilt stöd per förskola, utan det totala antalet ges. Det totala antalet barn som omfattas av intensifierat stöd är 18 och av särskilt stöd 14 (20.9.2023).

Elevhälsopersonalen deltar både i det gemensamma elevhälsoarbetet och det individuella elevhälsoarbetet i förskolan. Det är därför viktigt att det förebyggande arbetet tas i beaktande vid resurseringen av personal.

1.2 Tillgängliga elevhälsotjänster

Elevhälsotjänsterna i Varhas tvåspråkiga serviceområde 4, till vilket Pargas hör, omfattar lokalt 5,5 årsverken hälsovårdstjänster, 1,5 årsverken läkartjänster, 4,5 årsverken skolkuratorjänster och 4,5 årsverken psykologtjänster (20.9.2023). Dessa tjänster fördelas mellan såväl småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och andra stadiets utbildningar på svenska och finska i Pargas, Nagu, Korpo, Houtskär och Iniö.

Inför varje verksamhetsår och vid ändringar uppdaterar Varha en förteckning över deras tillgängliga resurser.

Elevhälsan i Pargas uppfyller Institutet för hälsa och välfärds rekommendationer om antalet barn/ yrkesgrupp i medeltal i samtliga yrkesgrupper.

Skolkurator: Målsättningen med skolkuratorns arbete i förskolan är att förebygga, främja och stödja välbefinnandet och sociala färdigheter i förskolan. Arbetsmetoderna kan vara observationer i grupp, gruppverksamhet, individuella samtal med barnet, expertgruppsarbete och handledning av förskolepersonal. Skolkuratoren kan tillsammans med vårdnadshavare diskutera frågor gällande fostran och föräldraskap, samt vid behov handleda familjen till fortsatt service.

Skolkuratoren är medlem i förskolornas gemensamma elevhälsogrupp (se kap. 2.2) som sakkunnig.

Psykolog: Psykologen deltar i förskolans gemensamma elevhälsa med sin egen expertis. Vid behov samarbetar psykologen med till exempel annan personal inom elevhälsan, andra familjetjänster eller liknande parter.

Om vårdnadshavaren behöver psykologtjänster i frågor som gäller barn, kan de ta kontakt direkt med psykologen eller först konsultera t.ex. förskolans personal, barnrådgivningen eller hälsocentralläkaren. Ingen remiss behövs. Diskussionerna är konfidentiella och frivilliga. Målet är att identifiera problem i ett så tidigt skede som möjligt och att tillsammans med familjen hitta det stöd och de resurser som barnet och familjen behöver för att klara svårigheterna. Vanliga orsaker till kontakt:

- barnet har svårigheter med de emotionella och/eller de sociala färdigheterna
- förseningar i barnets utveckling och exempelvis inlärningssvårigheter, gestaltningssvårigheter, uppmärksamhetsstörningar eller svårigheter inom det språkliga området
- livskriser eller förändringar inom eller utanför familjen som reflekteras i barnet
- familjen har drabbats av en traumatisk olyckshändelse
- föräldrarna behöver stöd med utmaningar som gäller barnets normala utveckling som t.ex. känslighet, trotsighet eller livlighet.

Psykologen är medlem i förskolornas gemensamma elevhälsogrupp som sakkunnig.

Barnrådgivningens hälsovårdare: Hälsovårdaren gör en hälsoundersökning då barnet är i sex års åldern. Målet med hälsoundersökningen är att stödja hela familjens välbefinnande och interaktion samt föräldraskapet. I samband med hälsoundersökningen genomförs vid behov en kartläggning av den neurologiska utvecklingen hos barn i förskoleåldern. Samtalsämnen är barnets tillväxt och utveckling, kostvanor, ömsesidiga sociala relationer och fostringsfrågor. Barnets hälsouppgifter och planer för fortsatta åtgärder överförs till skolhälsovården.

Barnrådgivningens hälsovårdare är medlem i förskolornas gemensamma elevhälsogrupp som sakkunnig.

2 Förskolegemenskapens åtgärder för att främja den gemensamma elevhälsan

2.1 Gemensam elevhälsa

Elevhälsan är en viktig del av verksamhetskulturen i förskolan. Till den gemensamma elevhälsan hör att följa upp, utvärdera och utveckla välbefinnandet i enheten och förskolegruppen. Målet är en fysiskt, psykiskt och socialt trygg och tillgänglig miljö. Utvecklingsarbetet av den gemensamma elevhälsan görs i samarbete med småbarnspedagogiken, barnrådgivningen och övriga som arbetar kring barnets välbefinnande.

Förskolans personal bär det huvudsakliga ansvaret för välbefinnandet i förskolan. En viktig del av elevhälsan är att personalen inom de olika yrkesgrupperna konsulterar varandra. Vårdnadshavarna ska informeras om de elevhälsotjänster som finns att tillgå. Därtill finns information på Wilma, på stadens hemsida (www.pargas.fi) och Varhas hemsida (www.varha.fi) Vårdnadshavarna ska också handledas i att söka de elevhälsotjänster som de behöver.

Det är viktigt att barn och vårdnadshavare får vara delaktiga och samarbeta i frågor som berör elevhälsan. Även övriga myndigheter och aktörer som främjar barnets välbefinnande involveras. Välbefinnandet stärks då barn och vårdnadshavare får vara delaktiga i frågor som berör den gemensamma elevhälsan. Målet är att utveckla samhörigheten, omsorgen och en öppen kommunikation i förskolan, vilket också hjälper till att förebygga och upptäcka problem i förskolan.

Barnet har rätt till trygga lärmiljöer beträffande psykisk, fysisk och social trygghet. Utgångspunkten för verksamheten är att den ordnas så att barnens och personalens säkerhet garanteras i alla situationer. Alla vuxna i förskolan har ett gemensamt ansvar för barnens välmående. Detta förutsätter att linjedragningar som utarbetas och dokumenteras i gruppens plan / kvalitetsnycklarna är gemensamma. Varje förskola utarbetar trivselregler i samarbete med barnen och vårdnadshavarna.

I enlighet med handlingsplanen mot mobbning (godkänd i Bildningsnämnden 17.6.2019) ska förskolans personal arbeta medvetet med att identifiera och förebygga mobbning samt systematiskt ingripa genast då mobbning upptäcks.

Till den gemensamma elevhälsan hör också omsorgen om fastighet, verksamhetsutrymmen, redskap och material. Likaså ingår tillvägagångssätt gällande transporter till och från förskolan, datasäkerhet och förebyggande av olyckor. Då förskolan anordnas i anslutning till skolan, ska man vid undersökningar av skolmiljön och välbefinnandet även ta förskolan i beaktande. I varje enhet finns en utsedd säkerhetsansvarig. Inför utflykter som äger rum utanför förskolans område utarbetas en utflyktsplan som godkänns av daghemsföreståndaren. Förskolemiljön granskas och utvärderas med tre års mellanrum av myndigheten för miljöhälsovård. Tekniska stödtjänster granskar gårdsområdena fyra gånger i året.

2.2 Ledning, sammansättning och verksamhetssätt för förskolornas gemensamma elevhälsogrupp

Eftersom förskolegrupperna är små och deras placering kan variera från år till år, verkar en gemensam tvåspråkig elevhälsogrupp. Förskolegrupperna hör till respektive skolas elevhälsogrupp.

Förskolornas gemensamma elevhälsogrups viktigaste uppgift är att främja välbefinnande och säkerhet i förskolan och att genomföra och utveckla övrig gemensam elevhälsa. Förskolornas gemensamma elevhälsogrupp sammankommer minst 1-3 gånger under verksamhetsåret. Förskolornas gemensamma elevhälsogrupp behandlar inte ärenden gällande enskilda barn.

Förskolornas gemensamma elevhälsogrupp leds av daghemsföreståndare och består dessutom av förskollärare, hälsovårdare, skolkurator, psykolog, speciallärare inom småbarnspedagogik. Beroende på ärendet kan gruppens sammansättning variera. Vid behov kan en expert höras.

3 Åtgärder för att tillhandahålla de stödinsatser som behövs inom individuell elevhälsa

Målet med den individuella elevhälsan är att följa upp och främja barnets utveckling, hälsa, välbefinnande och lärande. Det är också viktigt att garantera tidigt stöd och förebygga problem. Barnens individuella förutsättningar, resurser och behov ska beaktas när elevhälsotjänsterna planeras i förskolans vardag.

Till den individuellt inriktade elevhälsan hör hälsovårdstjänster, psykolog- och kuratorstjänster för ett enskilt barn eller sektorövergripande individuellt inriktade insatser som avgörs i expertgruppen.

Individuell elevhälsa förutsätter alltid vårdnadshavarens samtycke. Det är viktigt att vårdnadshavarna är delaktiga och att man hör deras åsikter. Även barnets delaktighet är viktigt och barnets önskemål och åsikter beaktas enligt de egna förutsättningarna såsom till exempel ålder och utveckling.

Ett barn har rätt till ett personligt samtal med en kurator eller psykolog inom sju arbetsdagar efter begäran. I fall ärendet är brådskande ska barnet ha möjlighet till stödsamtal samma eller följande dag. Det är en sakkunnig som avgör vad som anses brådskande.

3.1 Hur barnet hänvisas till elevhälsotjänsterna

När det uppstår oro för barnets mående tar läraren det till tals med barnets vårdnadshavare. Vårdnadshavarens samtycke behövs för att inleda samarbete med förskolans kurator, psykolog eller hälsovårdare. Ett muntligt samtycke räcker. Vid expertgruppsmöte krävs vårdnadshavarnas skriftliga samtycke till elevhälsotjänster (se bilaga). Expertgruppsmötet dokumenteras i Wilmas Memo-flik. Elevhälsopersonalen dokumenterar enligt gällande lagstiftning. Eventuella stödåtgärder sätts in och situationen följs upp enligt överenskommelse.

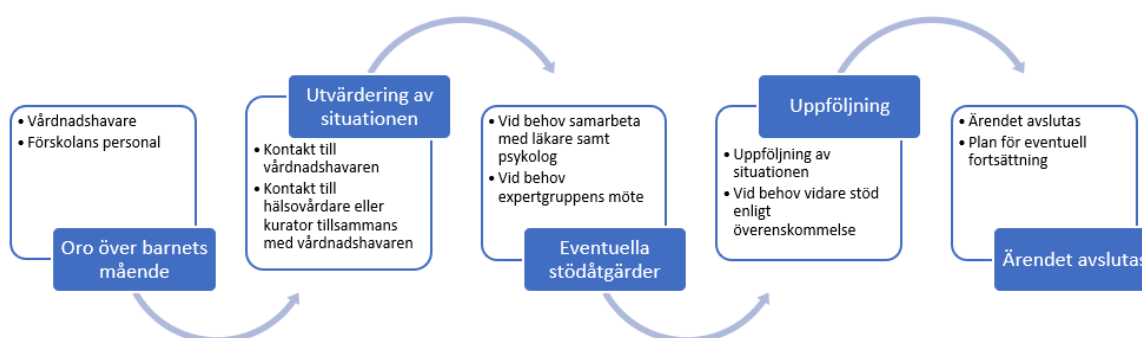

Bild 1. Processbeskrivning för individuella elevhälsan

3.2 Sektorövergripande expertgrupp

Då ett elevhälsoärende som berör ett enskilt barn eller en viss barngrupp behandlas, sammankallas en sektorövergripande expertgrupp. Gruppen sammankallas av den person som är orolig över barnets situation. I kallelsen till mötet bör framgå tidpunkt, plats, ärendet som behandlas och vem som deltar i mötet. Ett skriftligt samtycke begärs under mötet och detta noteras i Wilma i samband med dokumentationen av expertgruppsmötet.

Expertgruppen utreder stödbehovet och ordnar elevhälsotjänster för barnet eller barnen. Inom gruppen utses en ansvarsperson som för anteckningar. Gruppens yrkesövergripande sammansättning bestäms från fall till fall och utgående från ärendet som behandlas.

Medlemmar i expertgruppen kan t.ex vara:

- skolkurator
- hälsovårdare
- psykolog
- gruppens lärare/ socionom
- andra sakkunniga (förutsätter specifikt skriftligt samtycke)
- barnets vårdnadshavare

3.3 Dokumentering av den individuella elevhälsan

Dokumenteringen av det individuella elevhälsoarbetet görs i elevhälsojournalen i enlighet med lagen om elev- och studerandevård 21 §. Det är utbildningsanordnaren som ansvarar för detta register. Inom förskoleverksamheten i Pargas används Wilmas Memo-flik för dokumentering av det individuella elevhälsoarbetet i sektorsövergripande expertgrupper. Bestämmelser om hur elevhälsojournalen skall utformas finns i Lagen om elev- och studerandevård 20 §.

Inom hälso- och sjukvården antecknas de individuellt inriktade insatserna i patientjournalerna. Elevhälsans skolkurator gör anteckningar om det individuella arbetet i klienthandlingar inom socialvården i enlighet med lagen om klienthandlingar inom socialvården (254/2015).

3.4 Barnets specialdiät och medicinering

Om ett barn har behov av specialdiät pga medicinska orsaker behöver vårdnadshavaren be hälsovårdare eller läkare att skriva ett intyg. Intyget ges till daghemsföreståndaren. Daghemsföreståndaren ger även en kopia av intyget till kosthålllet.

Om vårdnadshavaren önskar att barnet får specialdiät för sitt barn på grund av etiska orsaker, behöver blanketten "Anmälan om dieter" fyllas i. Blanketten fås av, och returneras ifylld till daghemsföreståndaren.

Utbildningsanordnaren har en godkänd Plan för läkemedelsbehandling inom småbarnspedagogiken i Pargas (2018) i vilken förfaringssätten beskrivs. Planen uppdateras vid behov.

4 Samarbetet med barnen, vårdnadshavare, personal och andra aktörer

I arbetsgruppen för uppgörandet av denna plan har det funnits representanter från administrationen och elevvården och förskolornas personal har hörts.

Vårdnadshavarna kan påverka och vara delaktiga i elevhälsoarbetet genom dialog med förskolans personal. Vårdnadshavarna informeras om elevhälsoarbetet bl.a i infobrev, på föräldramöten och i andra diskussioner med vårdnadshavarna.

Elevhälsoplanen finns tillgänglig för vårdnadshavarna på Wilma och stadens hemsida www.pargas.fi

Informations- och diskussionstillfällen för personalen hålls regelbundet. När en nyanställd introduceras i sitt arbete redogör daghemsföreståndaren eller annan utsedd person för förskolans elevhälsoarbete.

Förskolans personal och elevhälsans personal samarbetar kring barnets lärande, välmående och utveckling. Förskolans personal kan konsultera elevhälsans personal vid frågor som berör pedagogiska lösningar och stödformer. Elevhälsans personal kan kallas till förskolans pedagogiska stödgrupp som sakkunniga.

Den mångprofessionella MONA-gruppen handhar ärenden i enlighet med lag om elev- och studerandehälsovård §14. Gruppen handhar uppföljningen av kommunens välfärdsberättelse till den del den berör barn och unga.

5 Planer för hur barnen skyddas mot våld, mobbning och trakasserier

5.1 Mobbningsförebyggande plan

Mobbningsförebyggande arbetet beskrivs i Pargas stads handlingsplan mot mobbning (godkänd i bildningsnämnden 17.6.2019). Samtliga förskolor och daghem har en enhetsspecifik handlingsplan för förebyggandet av och ingripandet i mobbning.

Trakasserier: Daghemsföreståndaren och den övriga personalen är skyldiga att meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i lärmiljön eller under vägen till förskolan/ daghemmet och som kommit till ens kännedom, till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för de inblandade.

5.2 Krisplan

För förskolan och småbarnspedagogiken finns en krisplan utarbetad. Krisplanen finns på stadens hemsida.